

עונג שבת (33)

שיעקב קיבל את כל העולם, בעוד שאברהם ויצחק קיבלו רק את ארץ ישראל, אומר הרב שלום רוטלי בספרו "שיח שלום", על פי מה שאמרו חז"ל (בראשית רבה יא. ז): אברהם שאין כתוב בו שמירת שבת, ירש את העולם במידה, אבל יעקב שכתוב בו שמירת שבת, שנאמר: "ויחן את פני העיר", נכנס עם דמדומי חמה, וקבע תחומין מבעוד יום, ירש העולם שלא במידה. יעקב היה הראשון שמצינו בו שמירת שבת, ועל כן זכה לנחלה ללא מצרים. השני שכתוב בו שמירת השבת הוא יוסף, שנאמר בו: "וטובח טבח והכין" (בראשית מג. טז): שמוזה נלמד החיוב להתעסק בהכנות לשבת, לכן דוקא לו, ליוסף, העביר יעקב ברכה זו. שניהם יעקב ויוסף התיחדו בשמירת השבת.

ספר ומתוק האור "עונג שבת"

הגוון המיוחד של שבת

והנה, לכל מועד יש את הגוון המיוחד לו. פסח, עניינו חירות, שבועות, מתן תורה, וסוכות דביקות. שבת היא יום שבו כביכול השי"ת מחנך אותנו להכיר אותו יתברך. מהי אותה מציאות הנקראת שבת? ברמב"ם כתוב שדוקא השבת מבטאת את הדת, אדם יכול לקיים את כל המצוות, תפילין, מזוזה וכו', ועדיין זו אינה דת. שבת היא דת זו אלוקות, והשבת היא שמו של הקב"ה. זהו הגוון המיוחד של יום זה. ההבדל היסודי ביותר בין ישראל לאומות העולם הוא, שבאומות העולם אומרים: יש אלוקים בשמים והוא ברא את כל מה שיש בעולם, ויש לו השפעה על כל המתרחש בו. הם יודעים שההשפעה באה מן השמים. אם היית שואל גוי: היכן נמצא ה' יתברך? היה עונה" בשמים! היסוד של עם ישראל הוא שהשי"ת נמצא לא רק בשמים אלא גם בארץ. 'מלא כל הארץ כבודו', זהו יסוד היהדות, ואדרבה, התכלית שלנו היא לגלות כמה שיותר את שליטתו כאן בארץ. האמת היא שזה לא רק יסוד היהדות, אלא זהו יסוד של כל המושג הנקרא 'דת'. התפיסה הפשוטה במהות שנקראת אלוקות היא, שכל דבר מתבטל כלפי האלוקות. לכן לפני אלוקים משתחוים, כי השתחויה מהותה התבטלות, ביטול המציאות העצמית כלפי האלוקים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון שבת קודש"

על ידי שמירת השבת זוכים לגאולה שלמה

נחלת יעקב יירש בלי מצרים נחלה.

מה יביא לבנין בית המקדש במהרה בימינו? אלו דברים יוציאו אותנו מגלותינו המרה והסבל הנורא שאנו סובלים בה? מובא בספר "יסוד יוסף" בשמו של הרה"ק

המענג את השבת זוכה לנחלה בלא מצרים
נחלת יעקב יירש, בלי מצרים נחלה.

דברי הפייטן לפיהם השומר שבת יירש נחלה בלי מצרים, מיוסדים על דברי הגמרא (שבת קיח.): אמר רבי יוחנן אמר רבי יוסי: כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר (ישעיהו נח. יד): אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך, לא כאברהם... ולא כיצחק... אלא כיעקב שכתוב בו: "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" בספרים הקדושים מרחיבים ומבארים את ענין הזכיה ב"נחלה בלי מצרים", למי שמענג את השבת, ומדוע דוקא יעקב אבינו זכה לנחלה זו?

(א) **הבית יוסף** (אורח חיים ס' רמב) הביא בשם מהר"י אבוהב שזוכה לנחלה בלי מצרים מידה כנגד מידה, כשם שהוא מפזר מעות בלא שיעור לצורך השבת, כן יתנו לו נחלה בלי שיעור.

(ב) **המהרש"א** כתב שזוכה לעונג רוחני שאין לו הגבלה ומצרים.

(ג) בעל ה"קדושת לוי" מבאר: יעקב זכה לנחלה בלי מצרים, כי כאשר אדם מבקש ומקבל לפי מה שמגיע לו, הנתניה מוגבלת לפי מעשיו, אך יעקב אבינו ביקש מתנת חנם באומר: קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך, ולכן זכה לנחלה בלי מצרים.

ספר ומתוק האור "שבת קודש"

יעקב ויוסף התייחדו בשמירת השבת

נחלת יעקב יירש בלי מצרים נחלה

יעקב אבינו, בברכות שברך את יוסף בנו, אומר לו: "ברכות אביך גברו על ברכות הורי, עד תאות גבעות עולם" (בראשית מט. כז). פירש רש"י: ברכות אביך, הברכות שברכני הקדוש ברוך הוא, גברו והלכו על הברכות שברך את הורי. מדוע? לפי שהברכות שלי גברו עד סוף גבולי גבעות עולם, שנתן לי הקב"ה פרוצה בלי מצרים, מגבעת עד ארבע קצות העולם שנאמר (לעיל כח. יד) "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", מה שלא אמר לאברהם אבינו וליצחק, לאברהם אמר (שם יג. יד טו) "שא נא עיניך וראה צפונה... כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה", לא הראהו אלא ארץ ישראל בלבד, וליצחק אמר (שם כו. ג): "כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקימותי את השבועה", זהו שאמר ישעיה (נח. יד) "והאכלתיך נחלת יעקב אביך", לא אמר נחלת אברהם. אומר יעקב ליוסף: הקב"ה נתן לי את כל העולם, נחלה בלי מצרים, ואת הנחלה זו אני נותן לך: "תהיין לראש יוסף ולקודקוד נזיר אחיו". טעם הדבר

מסאטמאר זצ"ל, שאמר כי המתאמן לתקן את חטאו של אדם הראשון, הוא אשר יביא לגאולה השלמה, כמובא בכתבי האריז"ל ועיקר התיקון תלוי בשמירת השבת, וכמו שאמרו חז"ל (שבת קיח): אלמלי משמרין ישראל שני שבתות כהלכתן מיד נגאלים. על פי זה פירש את מה שאמרו חז"ל (שבת קיח): כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים. מהי נחלה? על כך אמרו בגמרא (זבחים קיט): נחלה זו ירושלים, ואם כן המענג את השבת זוכה לירושלים, דהיינו לבנין בית המקדש, ונחלה זו תיבנה ותיכונן בלי מצרים, כלומר שממילא לא יהיה עוד צורך באבלות על ירושלים הנוהגת בימי 'בין המצרים'. אם כן שמירת השבת מביאה לגאולה השלמה, ולכך אנו מכוונים בעת אמירת "מה ידידות" בזמירות של שבת: **"נחלת יעקב יירש בלי מצרים נחלה"**, שהמענג את השבת יביא לסיום "ימי בין המצרים" והאבל על ירושלים, כי ירושלים תיבנה במהרה בימינו. **ספר ומחוק האור "שבת קודש"**

השבת מבטאת את חידוש העולם

היסוד הגדול של שבת אינו בא לתת ביטוי ליצירת ה' יתברך בעולמו. אם היה מותר לתת ביטוי לכך שהקב"ה עשה את השמים ואת הארץ ואת כל העולם, לא היינו שובתים בשבת, אלא להיפך: היינו עושים מלאכה כדי לבטא את המלאכה שנעשתה על ידו יתברך במעשה בראשית. שבת, באה לבטא את חידוש העולם, כלומר, כל העולם כולו מחודש כל רגע חידוש גמור ומאפס גמור. זהו היסוד של שבת. גם גויים, מבינים שאת הבריאה עשה אלוקים. פשוט לא יתכן אחרת. מי שאינו סובר כך הוא פשוט טיפש **"מבשרי אחזה אלו-ק"**, מי שמסתכל דרך העין שלו פעם אחת, האם יוכל לעלות על דעתו שעין זו נעשתה לבד מעצמה? משל למה הדבר דומה? ישנו אדם 'חכם' האומר: כשאני קונה מכונית, לא משנה לי כלל אם יש בה מנוע, מצידני אני לא צריך מנוע כלל, העיקר שיהיה במכונית גז, 'ברקס' והגה... מי שהוא חכם כזה, ודאי שהוא לא יראה את האלוקים בתוך העין שלו. אבל מי שמבין שצריך מנוע בכדי להפעיל מכונית, יודע גם שהעין רואה רק משום שהיא מחוברת למוח, וזהו דבר מופלא עד מאוד שלא יתכן שיצר אותו בן אנוש. אם כן, זה ודאי שאלקים ברא ועשה את העולם, אין ספק בזה וגם הגויים מאמינים בכך. מה שגויים אינם משיגים הוא, שעולמנו הוא מציאות של יש מאין. דבר זה גויים לא מצליחים להבין. הם טוענים שהעולם הינו תהליך שתמיד, מאז ומעולם, היה, והעולם קדמון. ועתה, אם העולם הוא מחודש יש מאין, פירוש הדבר שלעולם מצד עצמו אין שום מציאות, כיון שהמציאות של כל דבר היא המקור שלו, והמקור שלו הוא אין. כל המציאות שלו הוא ברצון ה'. נמצא, שכל המציאות של העולם היא רצון ה', אין שום מציאות ושום דבר מצד עצמו, רק מצד רצון ה'. **רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון שבת קודש"**

הלכה: שותפות יששכר זבולון

כתב הרמ"א (יו"ד סי' רמ"א ס"א): יכול אדם להתנות עם חבירו שהוא יעסוק בתורה והוא ימציא לו פרנסה ויחלק עמו השכר, אבל אם כבר עסק בתורה אינו יכול למכור לו חלקו בשביל ממון שיתנו לו. כתב הפסקים ותשובות (אות יב): ופשוט שמלבד זכותו של זבולון במחצית משכר הלימוד של יששכר, כמו כן זוכה לכל המעלות והשכר של המחזיק תורה, ואדרבה אם מחזיק באופן של שותפות יששכר זבולון יגדל שכרו יותר, כי על ידי זה יוכל יששכר להוסיף יותר בלימודו מאחר שאין לו כלל דאגת הפרנסה.

ספר "פסקים ותשובות"

פתגם: העיניים מצמצמות ומגבילות את מטרות הראיה של עיני השכל.

ספר "שמחלה"

חקירה: חוב

לא נקנה באגב ובחליפין (לחלק הראשונים), מפני שחוב אינו חפץ שיכול להיקנות, או מפני שאין מעשה קניין לחוב (שיעורי ר' שמואל ב"מ ח"א עמוד רמו) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: גינוני נימוס

יהודי חילוני, שהיה בבחינת תינוק שנשבה, ולא ידע שמץ דבר ביהדות, בא פעם לבית הכנסת ליום הזכרון הראשון של אביו המנוח. ברגע הכנסו לבית הכנסת הגיעו בתפילה לפתיחת הארון וכל הקהל המתפללים קם על רגליו. נבוך הלה ואמר בענווה רבה: שבו נא, שבו נא, אל תטרחו למעני כל הטירחה הזאת. **ספר "חזו וחלק" חלק ג' (דף מח)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוח, פייגא אולגה בת ברנה, אברהם בן רחמונא רינה בת פיבי, נחום בן שמחה, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, גלדיס קמונה בת רחל. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr